

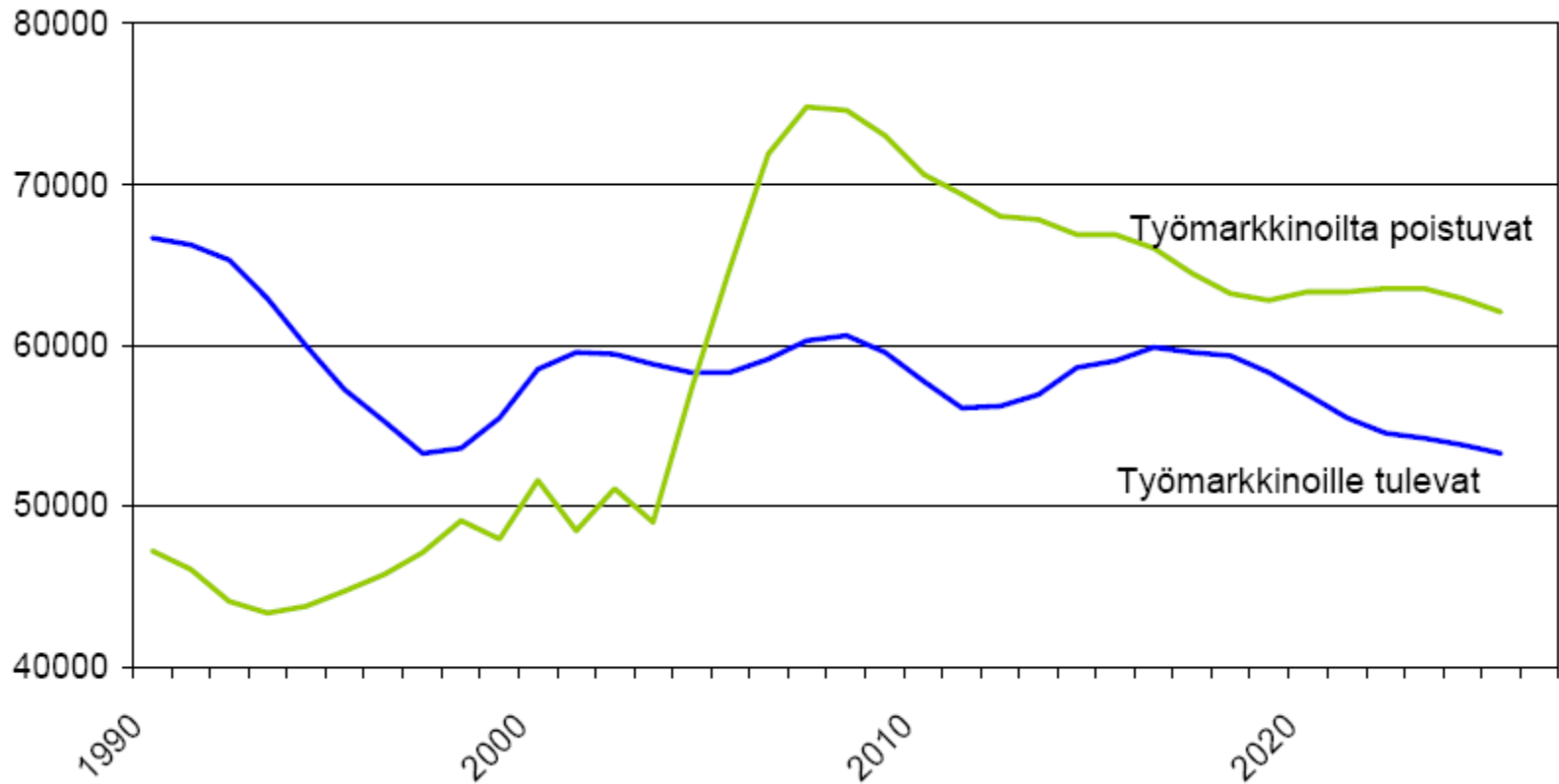

TE-palvelut
tjänster | services

Kohtaanto Pohjois-Pohjanmaalla

Jouni Korhonen
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Yrityspalvelut

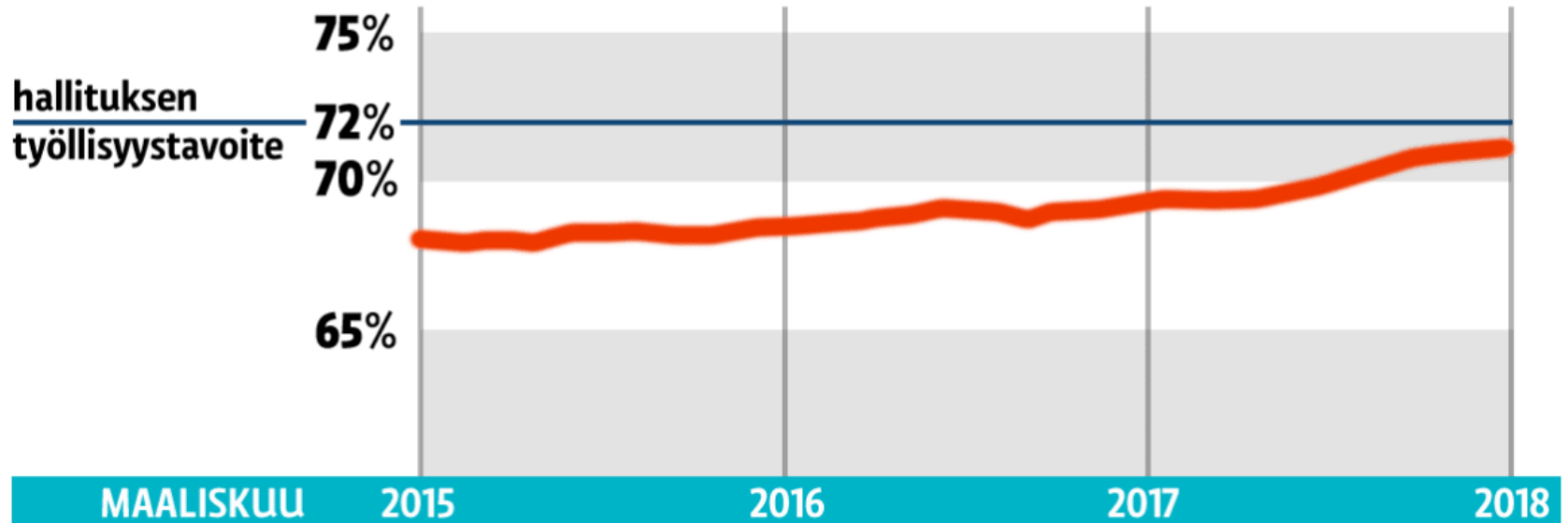
Arvio työmarkkinoille tulevien ja sieltä poistuvien lukumäärästä vuosina 1990-2025

Lähde: Eläketurvakeskus

Työllisyysasteen trendi 2015 – 2018

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Avoimet työpaikat 2017/II – 2018/II

	II-vuosineljännes/2017		II-vuosineljännes/2018	
	Lukumäärä	Osuus, %	Lukumäärä	Osuus, %
Avoimet työpaikat	36 800		49 500	
Osa-aikaisia	4 800	13	9 300	19
Määräaikaisia	12 100	33	19 200	39
Vaikeasti täytettäviä	20 000	54	26 000	52

Osaryhmät eivät ole toisiaan poissulkevia, joten niiden summa ei vastaa avointen työpaikkojen kokonaismäärää.

Avoimet työpaikat toimipaikan sijainnin mukaan 2017/II - 2018/II

	Vuosi/Neljännes		Muutos
	2017/II	2018/II	2017/II - 2018/II
Suuralue			
Koko maa (ml. Ahvenanmaa)	36 800	49 500	12 700
Helsinki-Uusimaa	13 500	18 800	5 300
Etelä-Suomi	8 300	9 800	1 500
Länsi-Suomi	8 500	12 100	3 600
Pohjois- ja Itä-Suomi	6 100	8 400	2 300

71 % yritysten toimipaikkojen työpaikkoja

75 % yritysten toimipaikkojen työpaikkoja

Työpaikat Pohjois-Pohjanmaalla 1988-2016e

työpaikkoja

180 000

160 000

140 000

120 000

100 000

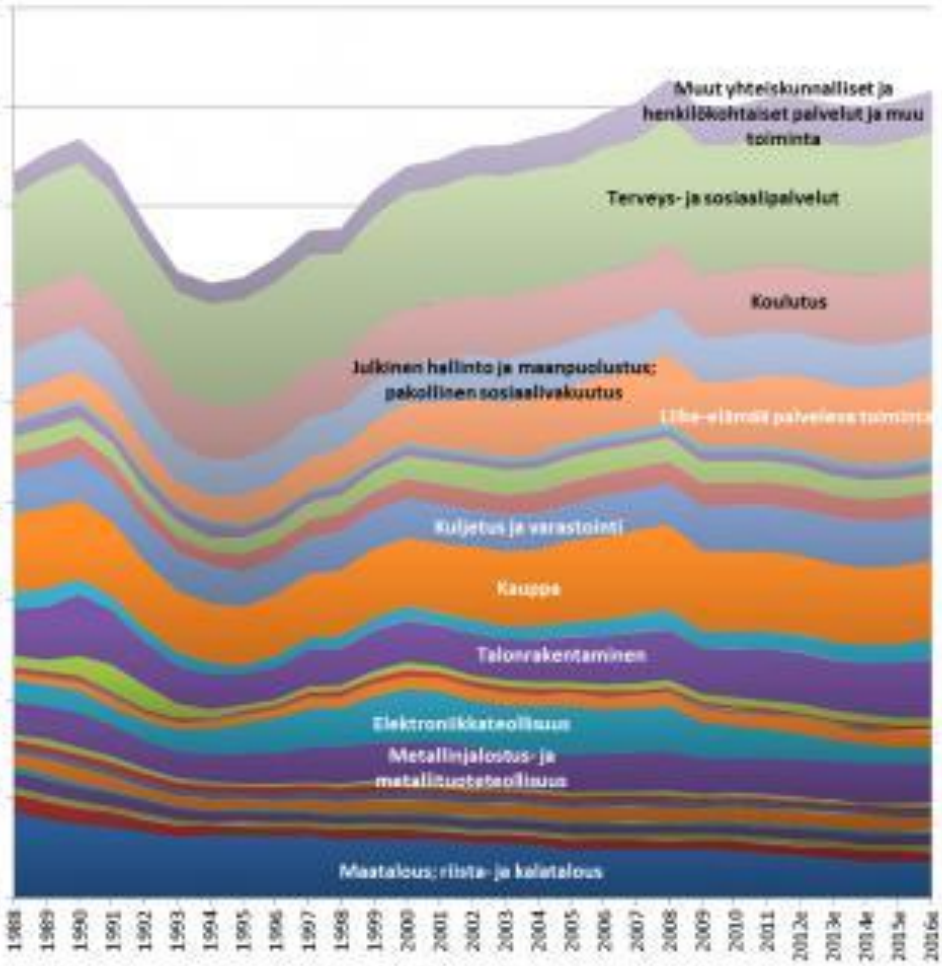
80 000

60 000

40 000

20 000

0

- Muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut ja muu toiminta
- Terveys- ja sosiaalipalvelut
- Koulutus
- Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
- Lähi- ja sosiaalipalvelutoiminta
- Kiertotalous
- Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- Informaatio- ja viestintä
- Majoitus- ja ravintola toiminta
- Kuljetus ja varastointi
- Kauppa
- Maa- ja vesikenttä
- Talonrakentaminen
- Energia- ja jätehuolto
- Muu teollisuus
- Kulkuneuvoteollisuus
- Kone- ja metalliteollisuus
- Elektronikkateollisuus
- Metalljalostus- ja metalliteollisuus
- Rakennusaineiteollisuus
- Kemiateollisuus
- Paperiteollisuus ja painaminen
- Puuteollisuus
- Terveysteollisuus
- Elintarviketeollisuus
- Kävänteollisuus
- Metalliteollisuus
- Maatalous, riista- ja kalatalous

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi 2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus
27 Sähkölaitteiden valmistus

Elektroniikkateollisuus arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi 2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

24 Metallien jalostus,
25 Metallituotteiden valmistus
(pl. koneet ja laitteet)

Metallinjalostus- ja metallituoteteollisuus arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

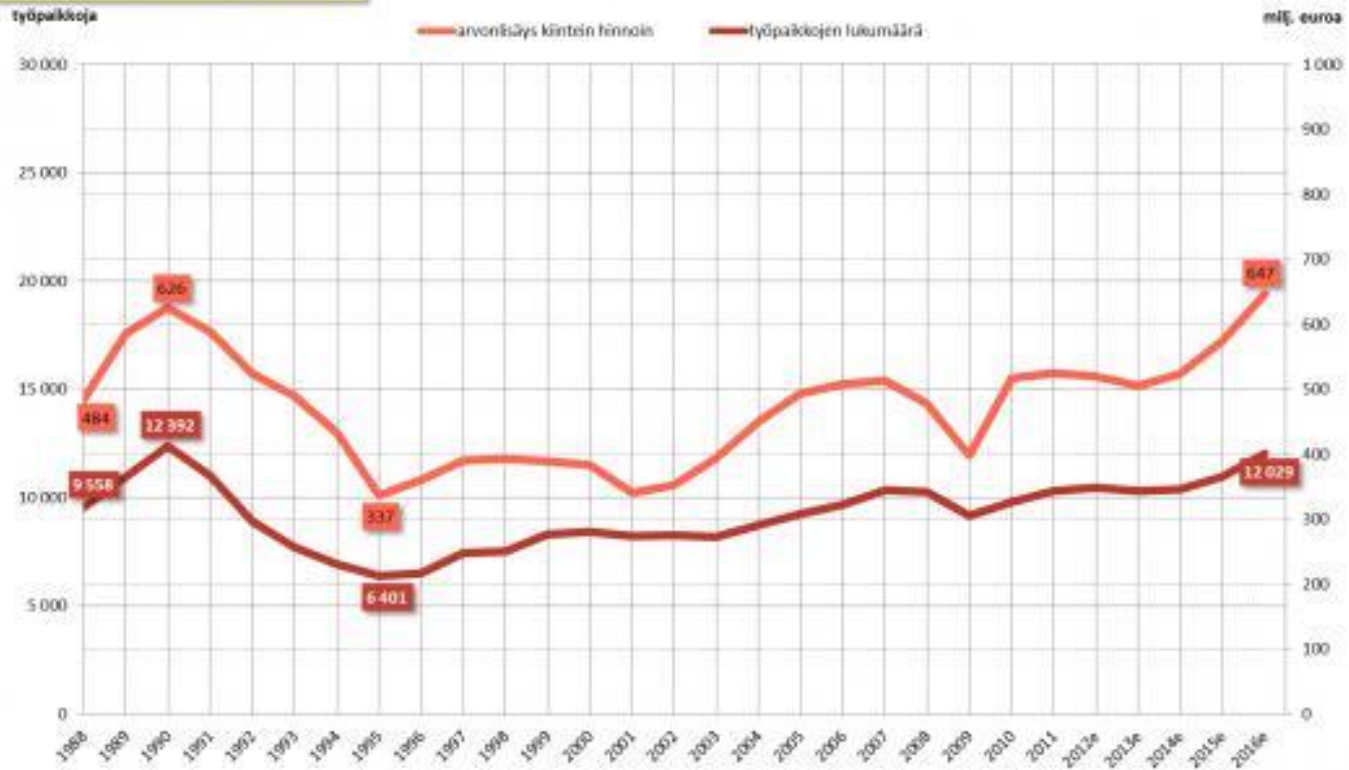
Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi 2011 ETLÄ:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLÄ:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

41 Talonrakentaminen
 432 Sähkö-, vesijohto- ja muu rakennusasennus
 433 Rakennusten ja rakennelmien viimeistely
 439 Muu erikoistunut rakennustoiminta

Talonrakentaminen arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

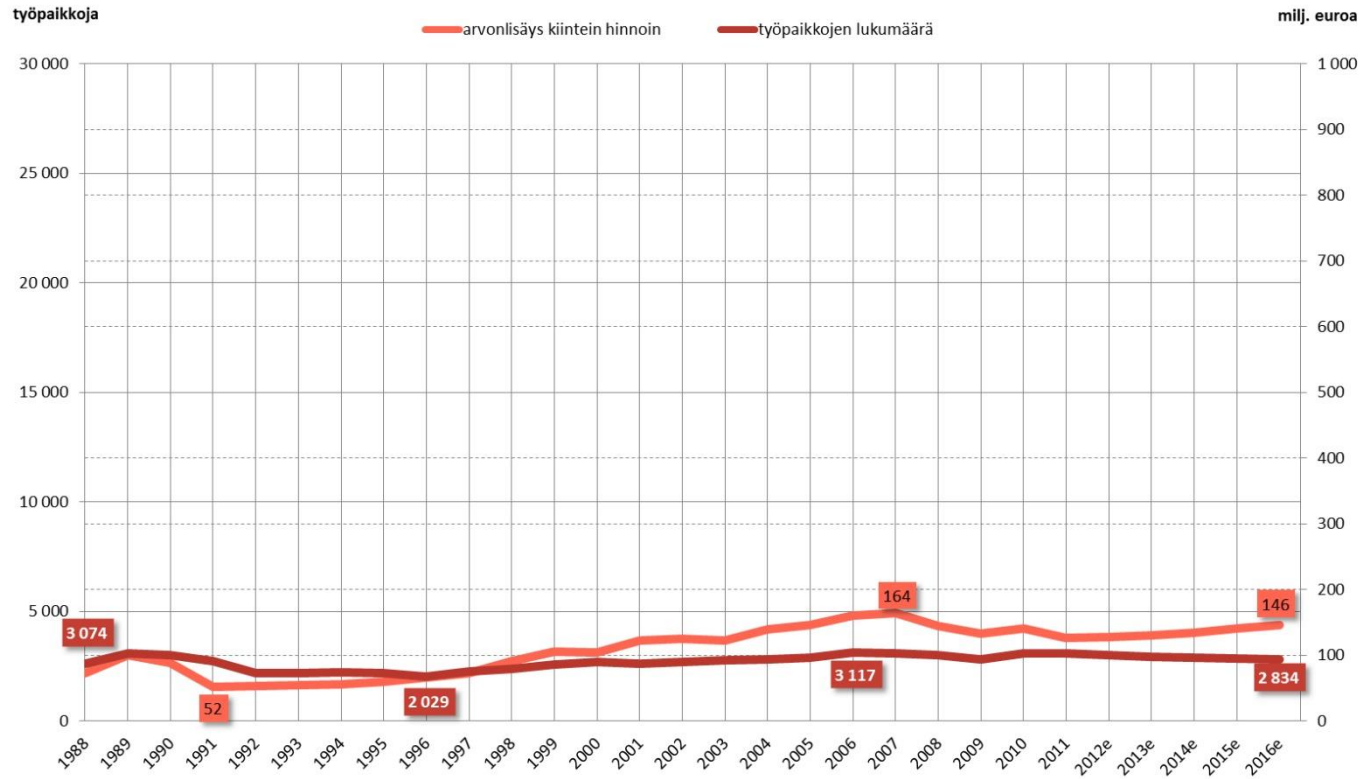

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työväkäläyttilästä, vuosi 2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
 Council of Oulu Region

16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus

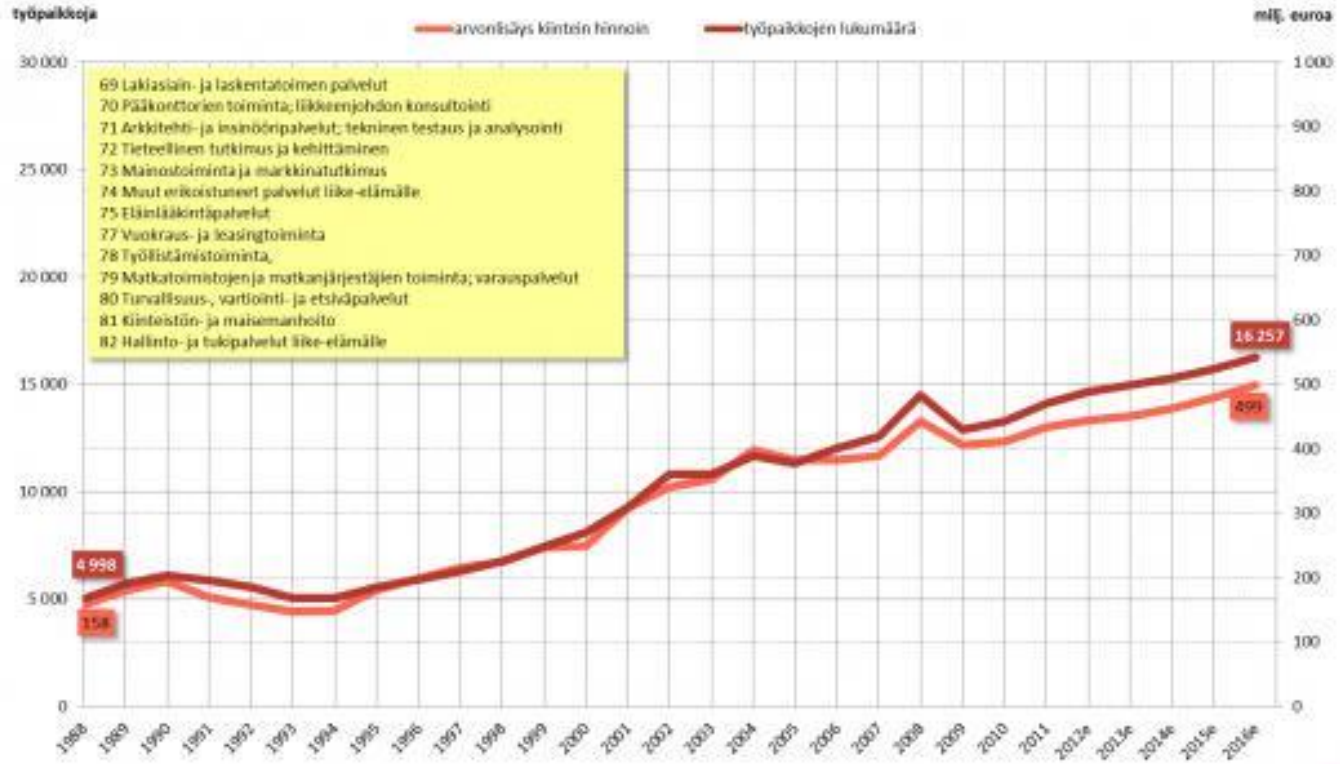
Puutavateollisuus arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi
2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

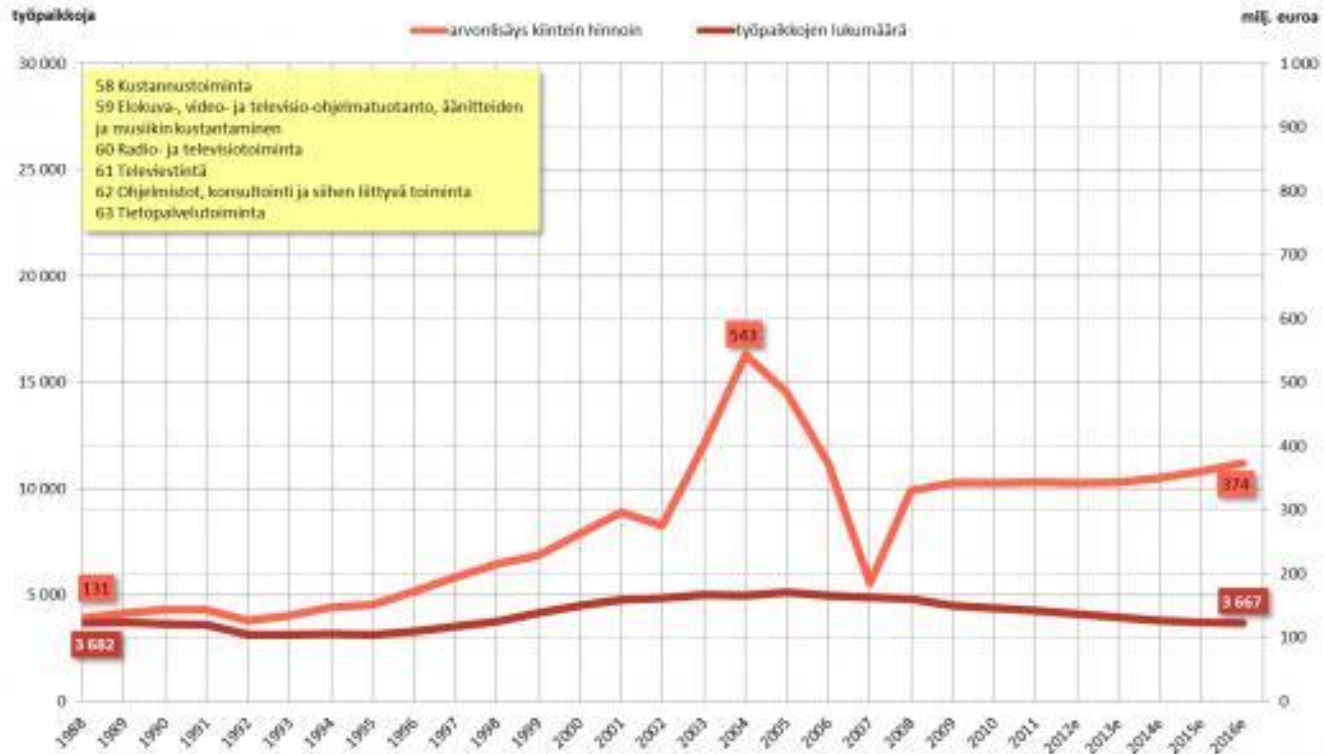
Liike-elämää palveleva toiminta arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi
2011 ETL:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETL:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

Informaatio ja viestintä arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

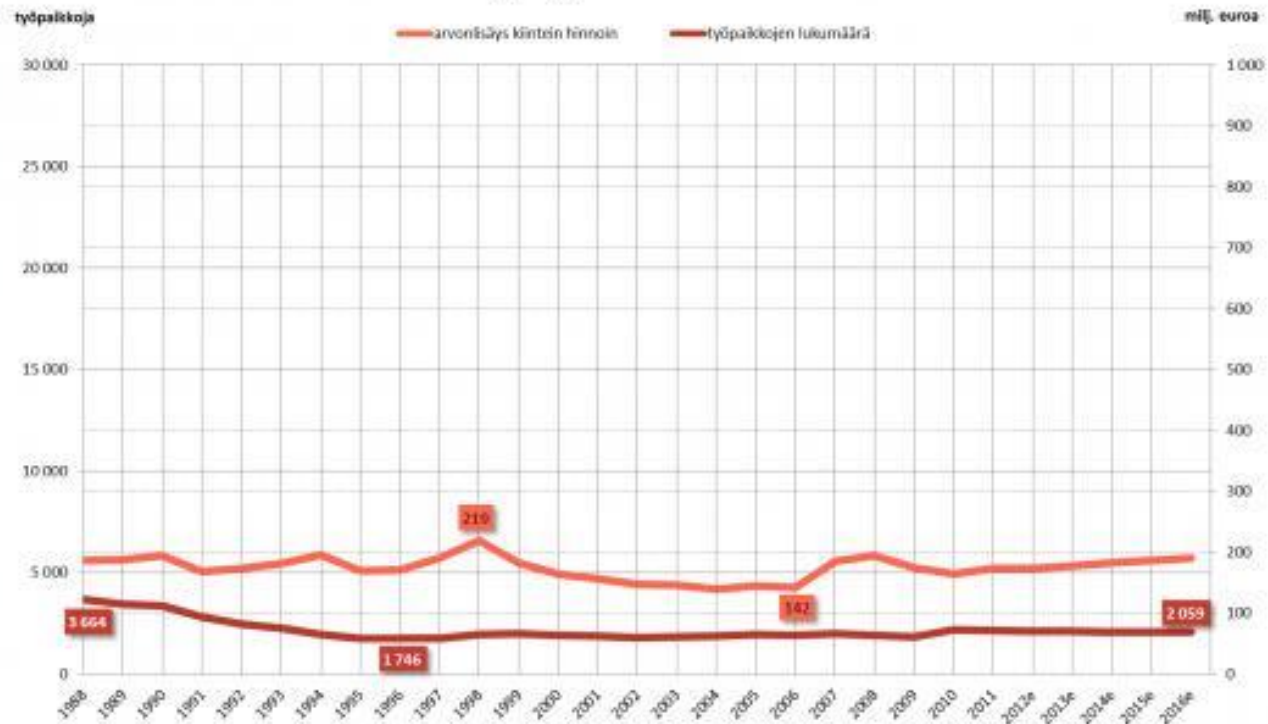

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi 2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

Metsätalous

arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

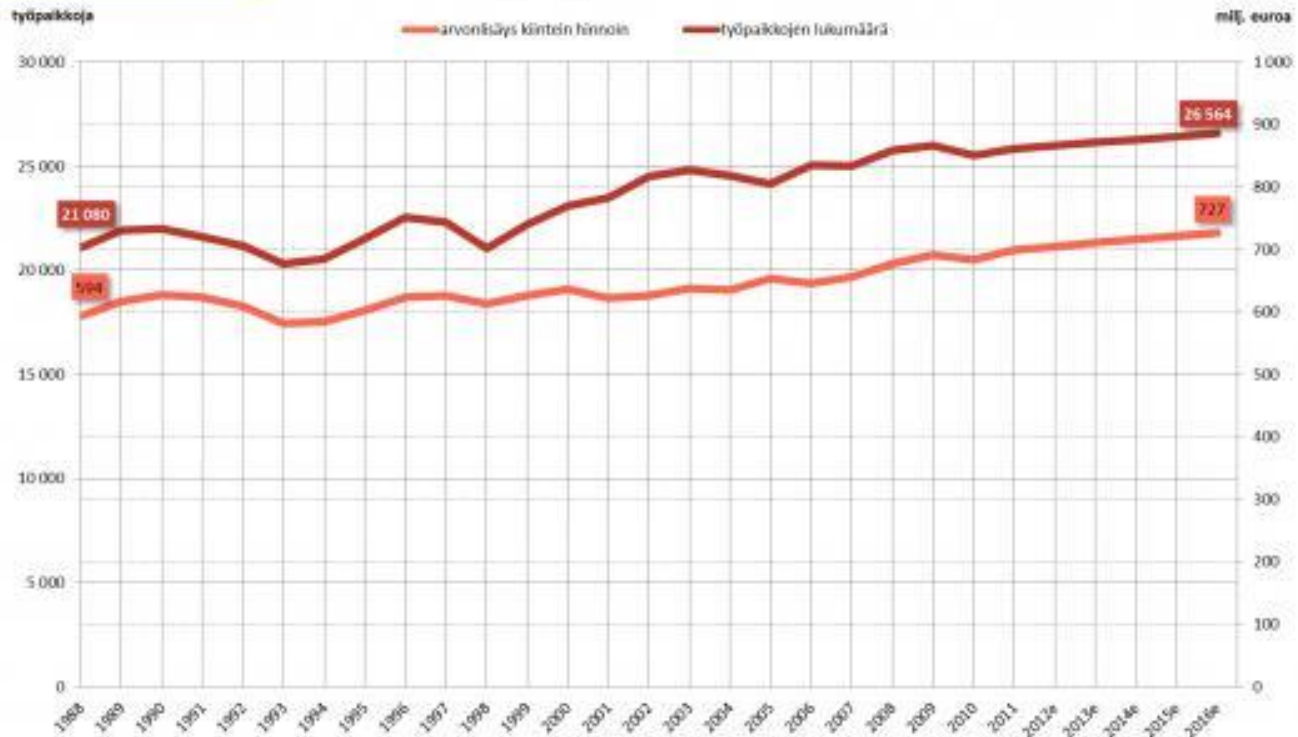

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto, vuosi 2011 ETLÄ:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLÄ:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

86 Terveyspalvelut
 87 Sosiaalihuollon laitospalvelut
 88 Sosiaalihuollon avopalvelut

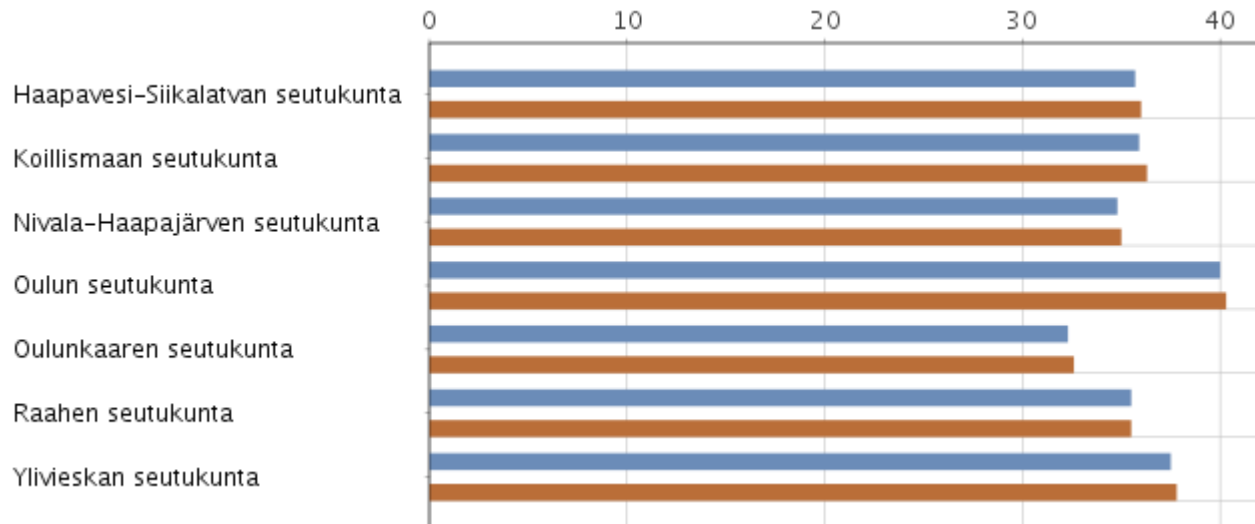
Terveys- ja sosiaalipalvelut arvonlisäys ja työpaikat vuosina 1988-2016e

Lähde: vuodet 1988-2010 Tilastokeskuksen työolokäymälätilasto, vuosi 2011 ETLA:n arvio, vuodet 2012e-2016e ETLA:n ennuste

POHJOIS-POHJANMAA
 Council of Oulu Region

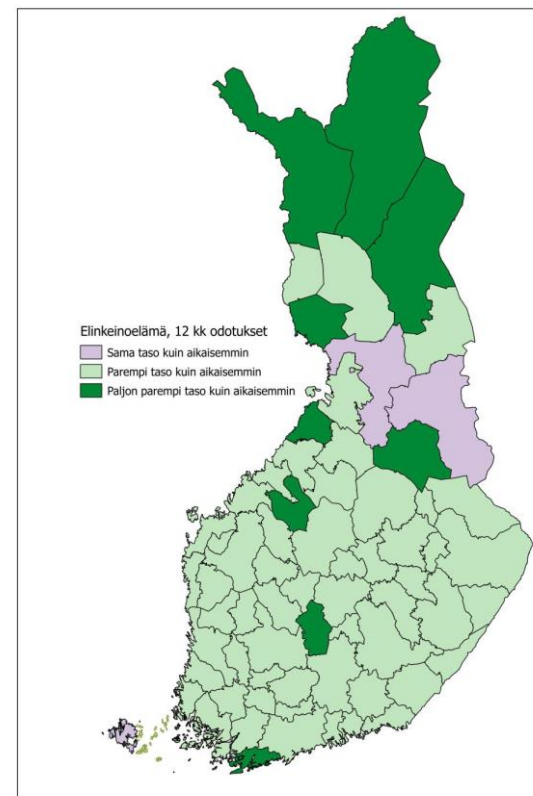
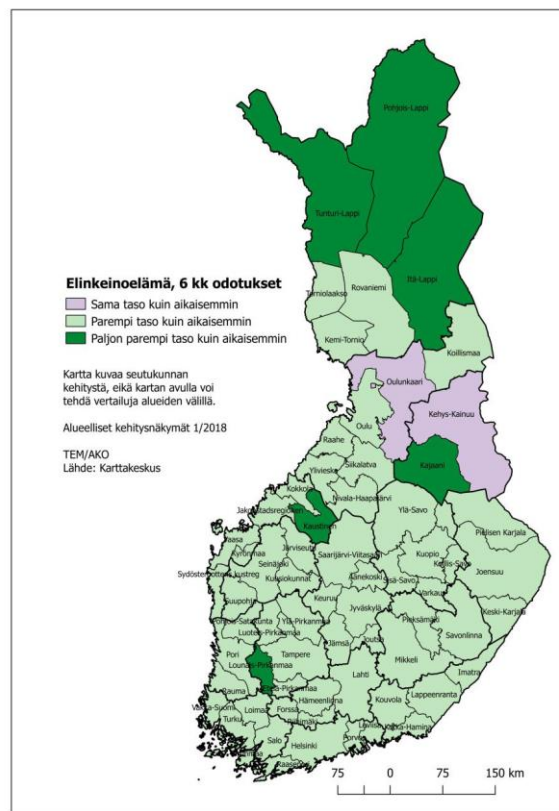
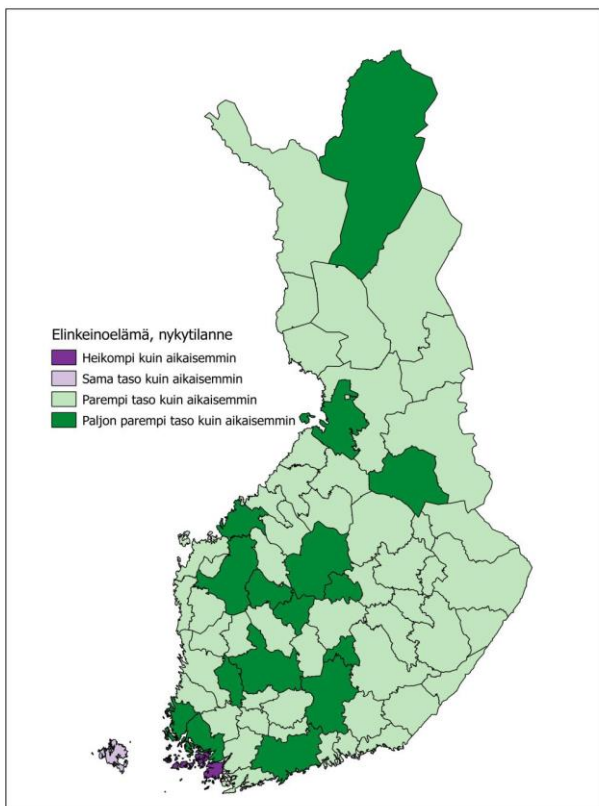
Työlliset, % väestöstä, Pohjois-Pohjanmaa vv. 2015 (sininen) ja 2016

Lähde: Sotkanet, 2018

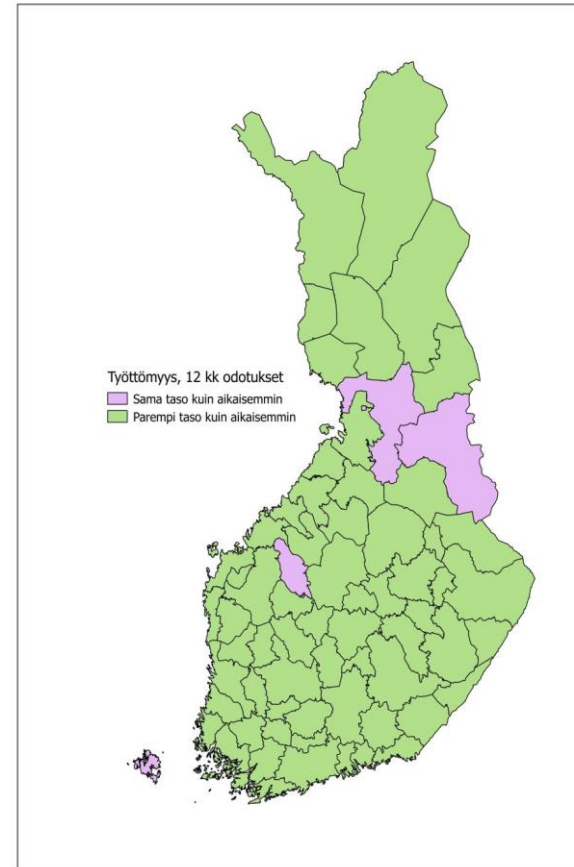
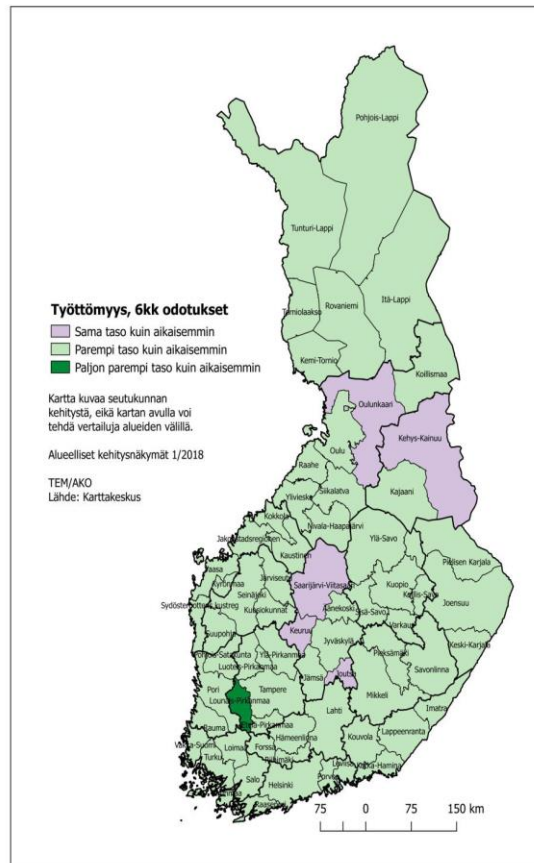
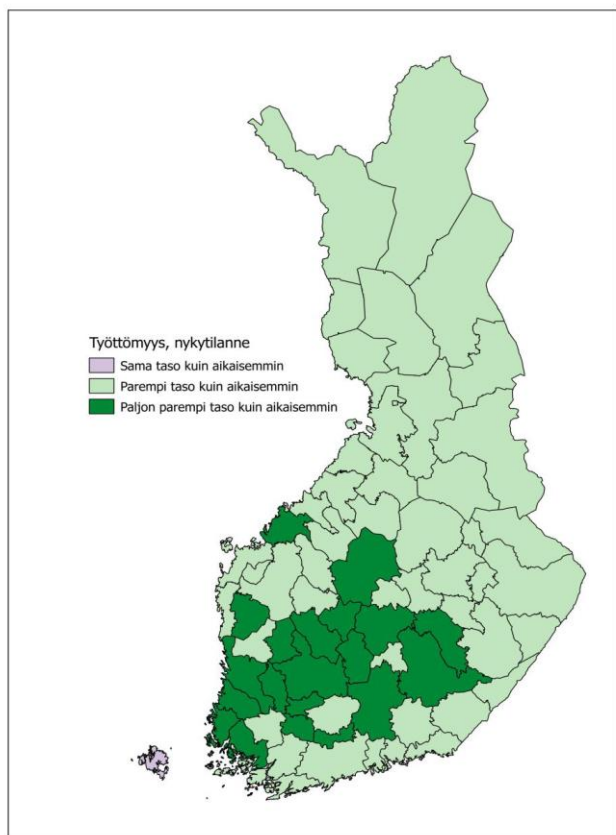
Elinkeinoelämän näkymät -katsaus

Lähde: Alueelliset kehitysnäkymät, TEM

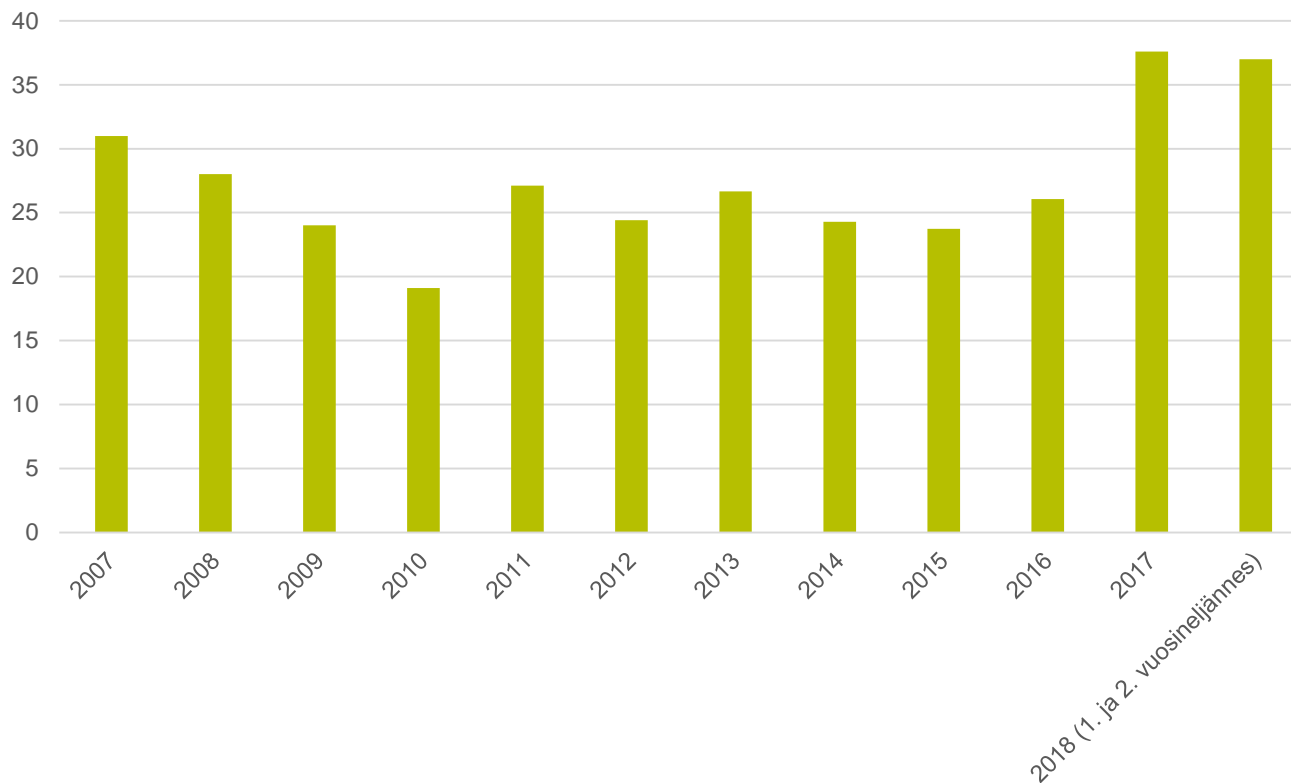

Työttömyyden näkymät -katsaus

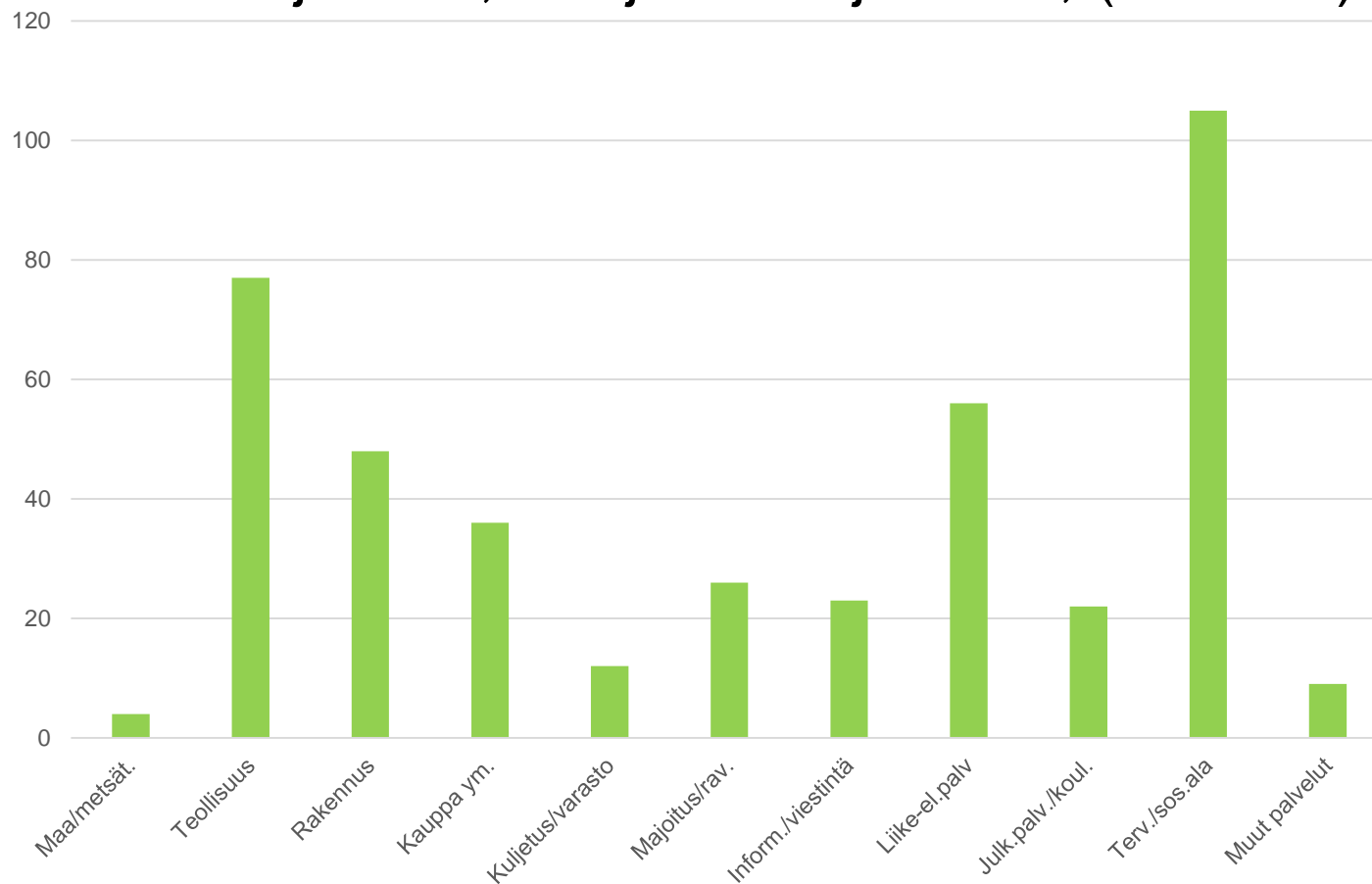
Lähde: Alueelliset kehitysnäkymät, TEM

Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus, %, Pohjois-Pohjanmaa (N=9196)

Lähde: TEM

Rekrytointiongelmia kokeneiden yritysten toimialat, kpl 2. vuosineljännes, Pohjois-Pohjanmaa, (N=9196)

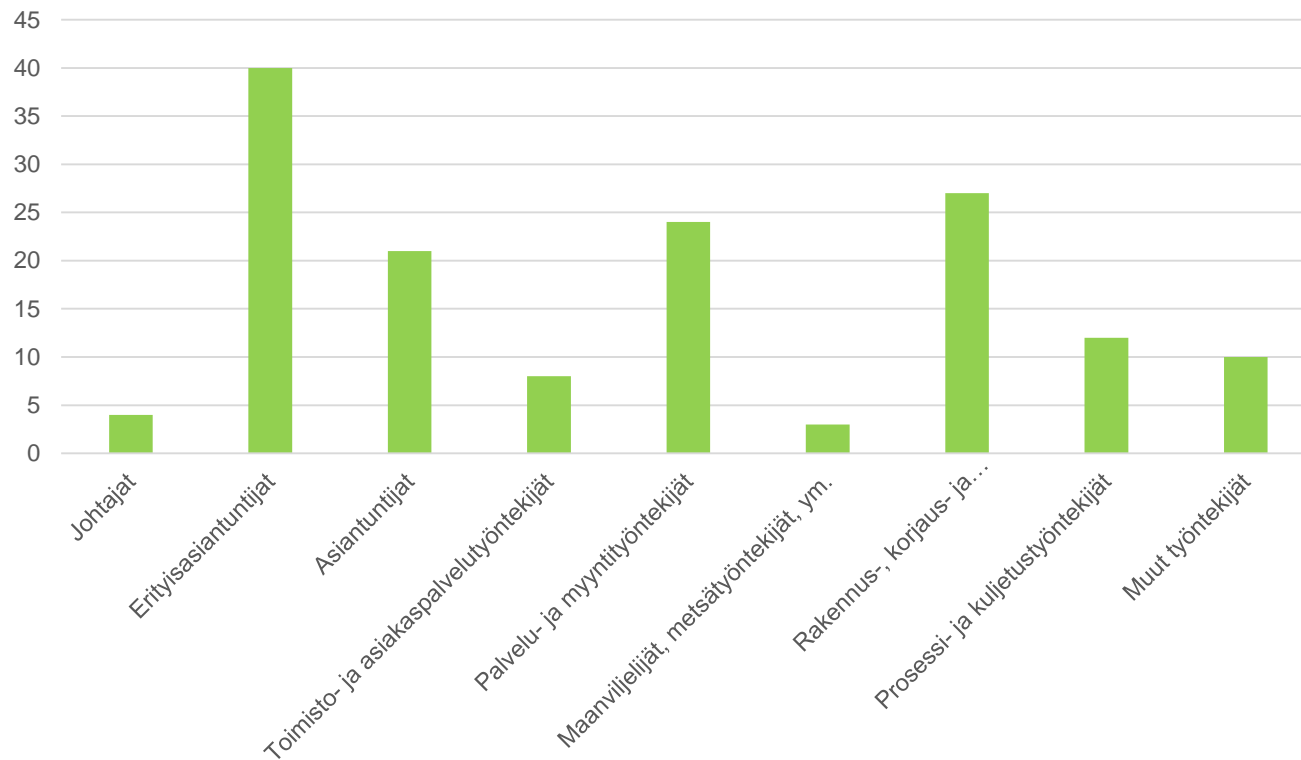

Lähde: TEM

Rekrytointiongelmia kokeneet yritykset, 2. vuosineljännes, Pohjois-Pohjanmaa

Täyttämättä jääneet työpaikat

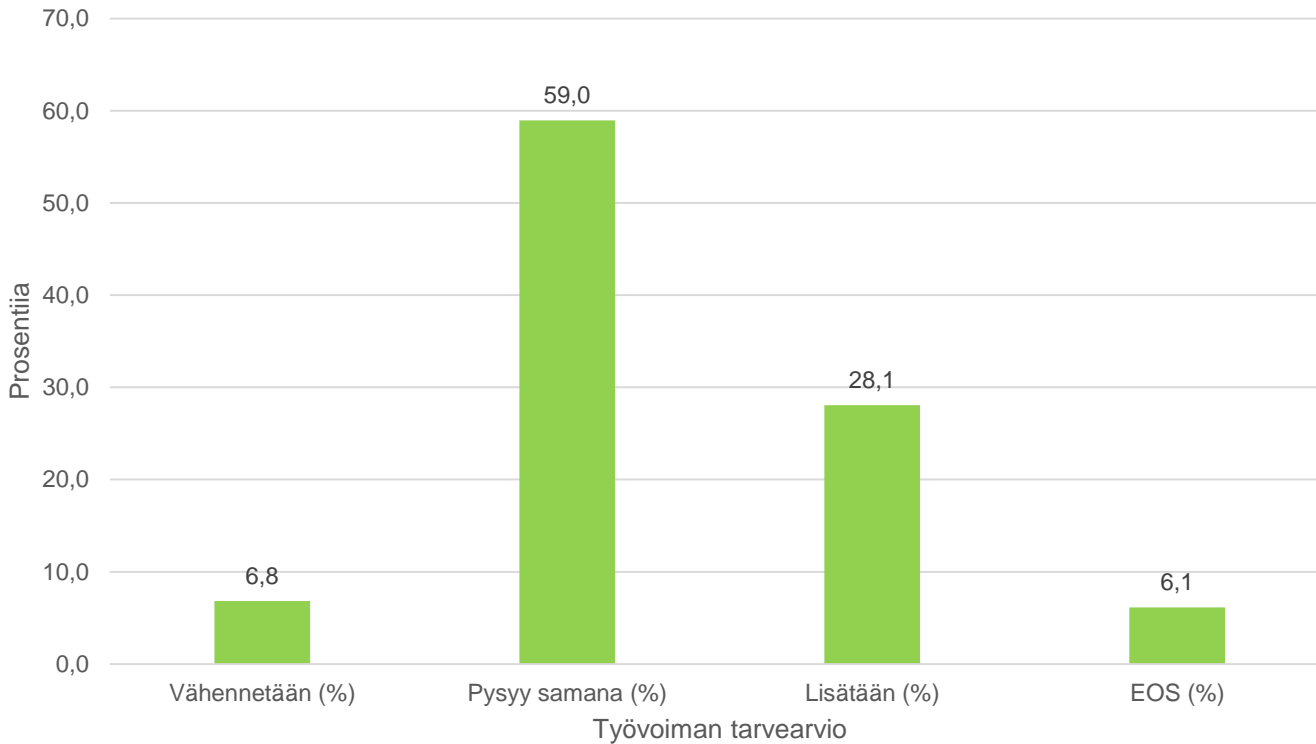
- työpaikkailmoituksia 149 kpl, joissa yhteensä 418 avointa työpaikkaa, (N=9196)

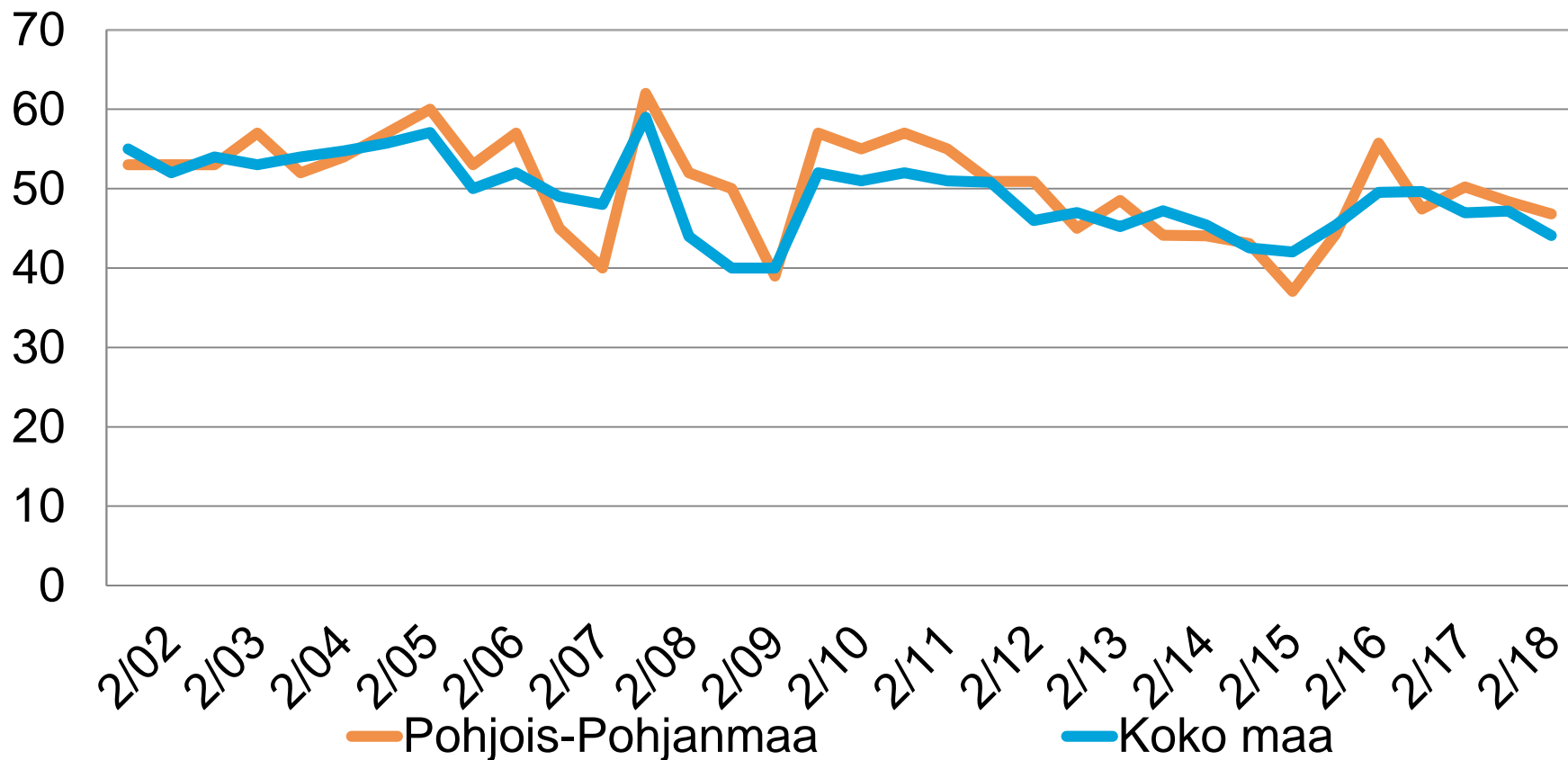
Lähde: TEM

Rekrytointiongelmia kokeneet yritykset, 2. vuosineljännes, Pohjois-Pohjanmaa (N=9196)

Suunnitelmat lisätä tai vähentää henkilöstöä

Pk-yritysten kasvuhakuisuus, % Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä

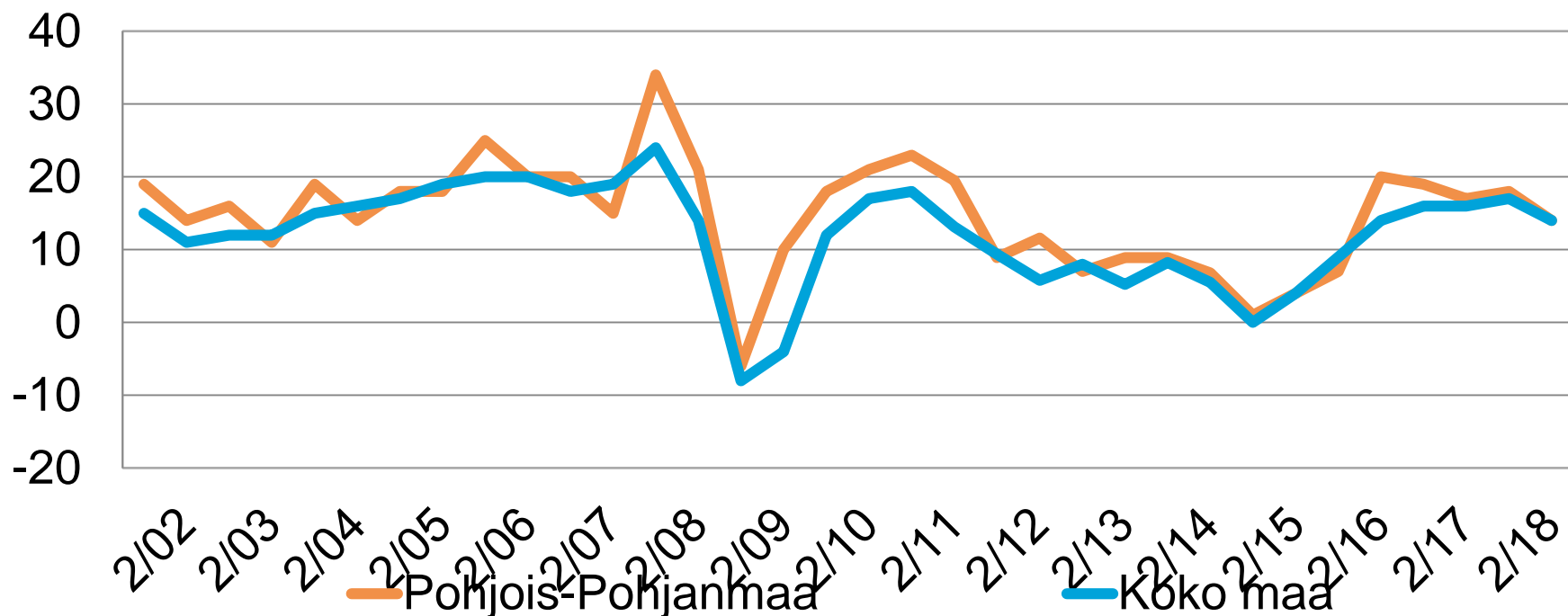
Lähde: Pk-yritysbarometri – syksy 2018

Tutkimuksen toteuttaja:

taloustutkimus oy

TE-palvelut | tjänster
services

Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

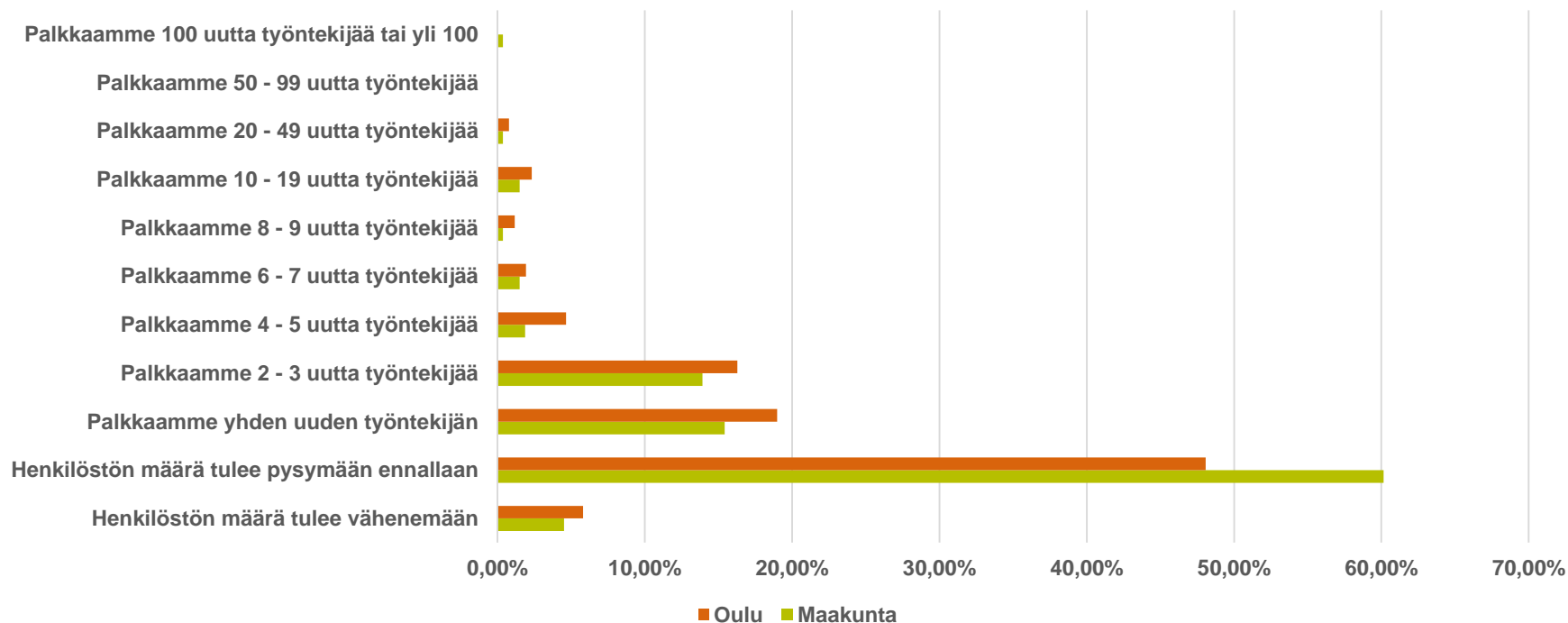
Lähde: Pk-yrittysbarometri – syksy 2018

Tutkimuksen toteuttaja:

taloustutkimus oy

TE-palvelut | tjänster
services

Henkilöstön määrän muutosodotukset Oulu (N=258)/maakunta (N=266)

Henkilöstömäärän kasvuodotukset vuoteen 2019 saakka (N=526) :
663 - 949 uutta työpaikkaa

Lähde: Yritysten kasvun suunta 2018

17.10.2018 Jouni Korhonen Pohjois-Pohjanmaan TE- toimisto

TE-palvelut | tjänster
services

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Suurimmat haasteet työntekijöiden palkkaamisessa (N=289)

- Osaaminen ja ammattitaito (96 vastaajaa)
- Motivaatio ja asenne (53 vastaajaa)
- Kustannukset (51 vastaajaa)
- Sopivan henkilön löytäminen (37 vastaajaa)
- Työn sivukulujen kalleus (22 vastaajaa)
- Kysynnän kausivaihtelut (17 vastaajaa)
- Rekrytoinnin haasteet (14 vastaajaa)
- Työehtosopimusten määräykset (14 vastaajaa)
- Työntekijöiden heikko sitoutuminen (10 vastaajaa)
- Koulutuksen riittämättömyys (10 vastaajaa)
- Byrokratia (10 vastaajaa)
- Työnantajan näkökulmasta työsuhteeseen sitoutumisen riski (9)

Lähde: Yritysten kasvun suunta 2018

Toimialakohtaista katsausta eräiltä toimialoilta

Rakentaminen ja logistiikka

Rakentaminen

- Pohjois-Pohjanmaan yritysten nousujohteinen liikevaihto näkyy etenkin rakennusosalalla; suuria, asuntojen uudisrakennus- ja peruskorjaustoimintaa, liikenneväylähankkeita jne.
- rakennustyömaat etelä-Suomessa työllistävät ja tarjoavat työtä ammattilaisille
- Ammattibarometriin II/2018 rakennusalan työnjohtajista ja muista rakentamisen toimialaan liittyvistä ammattilaisista (LVI-, sähkö-, maanrakentamisen toimialat) on pulaa koko maakunnan alueella

Logistiikka

- työttömien määrä on vähentynyt prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ryhmässä lähes 20 %-yksikköä vuodessa Pohjois-Pohjanmaalla.
- talouden noususuhdanne näkyy selvästi kuljetusmäärissä ja työntekijöiden tarpeessa – ammattien sisällön muutos: asiakaspalvelutaidot, tietotekninen osaaminen ja kuljetusosaaminen

Teollisuus

- Pohjois-Pohjanmaan alueen teollisuusyrityksissä tuotanto kasvaa koko ajan; mm. teollisuustonttien kysynnän kasvu erityisesti metalli- ja sahateollisuudessa Oulussa ja Raahessa
  - automatisaation, robotisaation ja digitalisaation kautta työntekijöiltä vaaditaan erilaista osaamista
    - perinteisen teollisuuden ammatit vähenevät ja katoavat.

Metalli-, konepaja-, ja koneteollisuus

- osaajakysyntää pysyy edelleen vahvaa: ohutlevytekniikan ja CNC-osaajat, hitsaajat, metallituotteiden tekijät

Palvelualat

Henkilöstön määrä kasvaa palvelualoilla kaikista toimialoista nopeimmin.

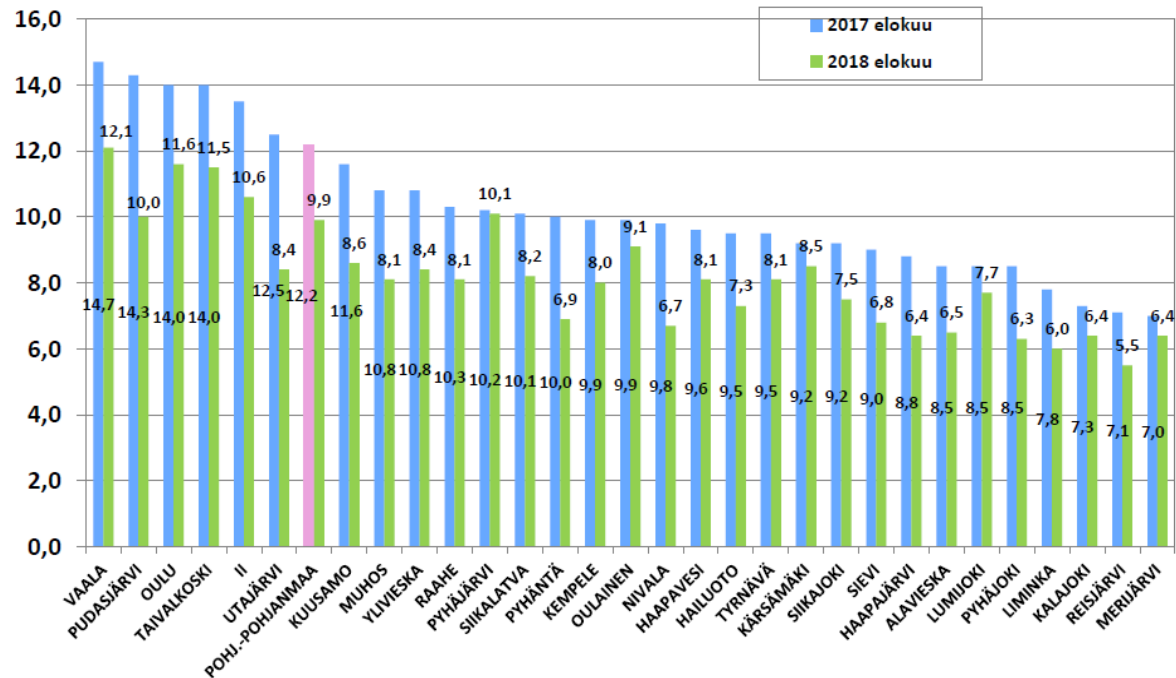
- Ravintoloiden myynti on lisääntynyt hyvän talousvireen ja ulkomaisten matkailijoiden kasvun myötä
- alan osaajilta odotetaan laaja-alaista moniosaamista
- ravintola- ja keittiöalalla on etenkin sesonkiaikoina pulaa työntekijöistä
- puhtaanpitoalan (+kiinteistöala) työllisyyttä ylläpitää jatkuva tarve kiinteistöjen ylläpidolle
- kaupan sektorilla on Pohjois-Pohjanmaalla nousevaa odotusta globaalin verkkokaupan kasvusta huolimatta
- pulaa on myyntiedustajista, puhelinmyyjistä, suoramyyjistä ja tuote-esittelijöistä.

Sosiaali- ja terveysala

- alalla, erityisesti maakunnan reuna-alueilla, on pulaa lääkäreistä, terveyden- ja sairaanhoitajista, puheterapeuteista ja sosiaalityön erityisasiantuntijoista
- sosiaali- ja terveysalan yritysmäärän kehitys on ollut viime vuosina melko vakaata - henkilöstömäärä on ollut kokonaisuutena kasvussa
- digitalisaatio haastaa alan sote-yrityksiä kehittämään toimintojaan

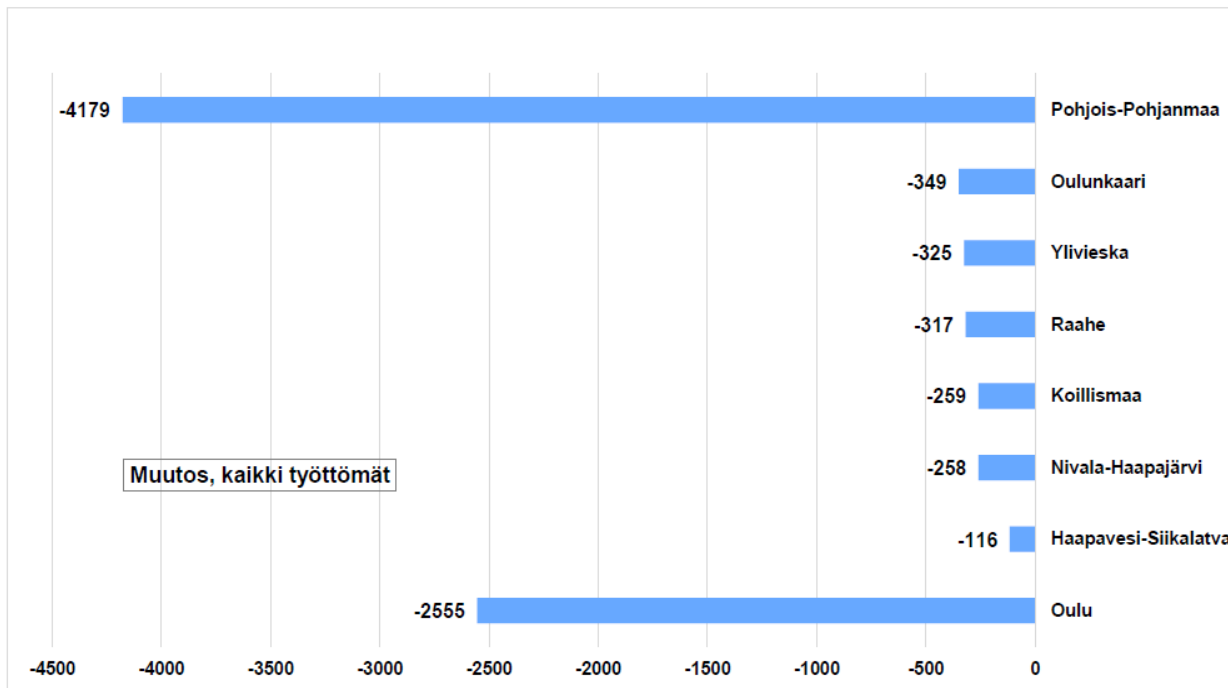
Työttömyysasteet (%) Pohjois-Pohjanmaan kunnissa - elokuu 2017 ja 2018

Lähde: TEM / työnvälitystilastot

Työttömien työnhakijoiden määrän muutos vuotta edelliseen seutukunnittain - elokuu 2018

Lähde: TEM / työnvälitystilastot

Työllisyyden taloudellinen merkitys julkiselle taloudelle Pohjois-Pohjanmaalla

Asukkaan ollessa työtön

Työttömyysturvakulut
8 360 €/vuosi

Yleinen asumis- ja toimeentulotuki työttömälle
2 270 €/vuosi

Tulonmenetykset:

- Ansiotulovero
- Sosiaaliturvamaksu
- Kulutusverot
- Työnantajan maksut ja verot

21 500 €/vuosi

Seuraus

Ns. laaja työttömyyden (työttömät + palveluissa olevat) kustannus on

1 050 000 000 €/vuosi

Palvelun nopeudella ja sujuvuudella on iso merkitys: yhden työttömyyspäivän kustannus (laaja työttömyys) on noin

4,0 milj. €/päivä.

Tietoaineiston lähteet: Kari (2016), THL, Räisänen ja Hämäläinen (2015)

Osaajapula - näkökulmia

- osaajapulaa näyttäytyy erilaisissa yrityksissä – ei vain nopeaan kasvuun tähtäävissä yrityksissä
- ilmiö vaikuttaa vahvasti myös maaseudulla: kaupunkien läheisellä maaseudulla yritykset kärsivät myös rekrytointivaikeuksista
- osaajapulan syitä:
  - puutteet ammatillisissa taidoissa
    - nuoret väliinputoajina – kierre johtuen puuttuvasta työkokemuksesta
  - koulutus ei vastaa yritysten tarpeeseen
  - soveltuvaa koulutusta ei ole tarjolla
  - kannustinloukut
  - rekrytointipalvelua ulkomailta ei tunneta riittävästi

Kommentteja TE-toimiston asiantuntijatyön näkökulmasta

- palkataan hyvä ”tyyppi”, jolla työmotivaatio ”kohillaan”
- matalapalkka-alat työllistävät
- pitkät etäisyydet ja huonot kulkuyhteydet
- sesonkiluonteiset ja epäsäännölliset työajat,
- osa-aikaiset työt, vaikutus mm. etuuksien maksamisen viiveisiin
- asumiseen liittyvät kysymykset työpaikan sijainti ja saavutettavuus,
- yrityksen ja mahdollisen uuden työskentelypaikkakunnan imago ja vetovoima

- yritykset ovat kiinnostuneita työnhakijan aiemmista työnantajista ja työsuhteiden kestoista
- haetaan yritykselle sopivaa työntekijää, jolloin työkokemus ja koulutus eivät ole etusijalla
- pitkät hakuajat ja valintaprosessien hitaus
-
- avainhenkilöiden ja muun henkilöstön vaihtuvuuteen liittyvä riskien hallinta
- pelko epäonnistuneesta rekrytoinnista,
- työnhakija, jolla on osaamista, voi myös pyytää liian suurta palkkaa,
  - liian kapea alainen työnhaku
- ohjaava työnote työnvälitykseen

TE-palvelut

(ELY-keskus, TE-toimisto)

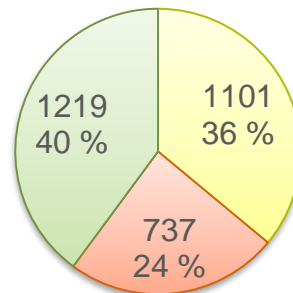
- Työvoimakoulutukset
  - Tammi – lokakuu: aloitettu 99 kpl erilaista työvoimakoulutusta (keskimäärin 12 – 15 opiskelijaa/koulutus)
    - tutkinto-, osatutkinto- ja täydennyskoulutuksia
    - yhteishankintakoulutuksia
    - työnhakuun ja työpaikan etsintään valmentavia ryhmiä
  - ELY: työllistymistä edistäviä hankkeita eri toimijoille
  - Työnvälitystyö keskiöön tukitoimineen

Työvoimakoulutukset

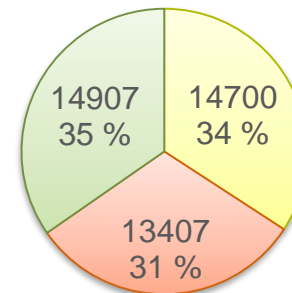
Tilanne 3kk:n kuluttua koulutuksen suorittamisesta

- Kokonaisvaikuttavuudet (sisältäen kaikki koulutukset):
  - POPELY 39,9%
  - Koko maa 34,7%

POPELY

Koko maa

- Kokeilussa, koulutuksessa, valmennuksessa, työll.ed.palv. & muuten hakijana
- Työssä, työllistetty & ei enää rekisterissä
- Työtön

Summa summarum

Räätälöinti – yksilöllistäminen

Yritysten palvelu – haetaan yhteisesti (yritykset ja muut toimijat) ratkaisua yritysten tarpeisiin

Yritys – yrityksen omat järjestelyt, automatiikka, digitalisaatio, rekrytointi ulkomailta...

Työtä hakeva henkilö – oman osaamisen päivittäminen vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita

Koulutusorganisaatiot – yritysysteistyön lisääminen, työssäoppiminen, ammatillisen koulutuksen koulutusreformi hyvä asia (ohjaaminen, valvonta, arviointi...?)

TE-palvelut – räätälöidyt yritysکوhtaiset palvelut

Muut asiantuntijapalvelut ja toimijat - räätälöidyt yritysکوhtaiset palvelut